

Djelo naše mladosti: 62 hiljade mladih radilo na pruzi Brèko - Banoviæi

Autor Administrator
 Tuesday, 20 February 2018
 Zadnja Promjena Tuesday, 20 February 2018

Prole godine navršilo se 70 godina od početka izgradnje omladinske Pruge Brèko-Banoviæi, prve radne omladinske akcije u tek oslobođenoj zemlji od fašističkog okupatora i jedne od najznačajnijih radnih akcija omladine u obnovi ratom opustošene zemlje. Omladinska Pruga Brèko-Banoviæi nije značajna samo za Jugoslaviju nego i jer je na izgradnji Pruge učestvovalo preko 2 hiljade omladine iz 20 zemalja svijeta.

A kako je počelo? Na početku Nove 1946. godine Josip Broz-Tito, predsjednik Jugoslavije, između ostalog obratio se i omladini sa porukom da su se 1941. godine prvi odazvali i stupili u redove NOB-a u odbrani zemlje od fašističkog okupatora i da očekuje od njih da budu i u prvim redovima u obnovi zemlje. Već 10. aprila 1946. godine formiran je Odbor za izgradnju Pruge Brèko-Banoviæi. Dva dana poslije, 12. aprila, prvi inženjeri izlaze na teren. Za 18 dana trebalo je obilježiti trasu buduće Pruge na njenim glavnim dijelovima kako bi se uposlile prve radne brigade. Odbor za izgradnju Pruge prvobitno je predvidio da na izgradnji Pruge radi 24 hiljade mladih koji bi bili svrstani u tri smjene sa po osam hiljada brigadira. Doim, odmah se pojavio problem, jer se prijavilo preko 120 hiljada omladinki i omladinaca. Zbog toga Odbor donosi odluku da na Pruzi radi 62 hiljade mladih, računajući i preko 2 hiljade omladine iz 20 zemalja svijeta. Koncem aprila u Brèko su počele pristizati već formirane radne brigade iz čitave Jugoslavije. Među prvima je 24. aprila došla ORB iz Bijeljine sa 300 omladinaca. Prvog maja 1946. godine Teodor Tošović Vujasinović, tadašnji ministar prometa, udara prvi kramp kod Tvornice pirita, i od tada u punom elanu kreće izgradnja omladinske Pruge za koju Miroslav Krleža reče: -To, zasigurno, nije prva pruga u svijetu, ali je prva pruga koju su djeca izgradila golim rukama! Kako se brojke lahko zaboravljaju i nerado pamte, ovom prilikom bih iznio neke od njih. Izgradnja Pruge trajala je 190 dana i u njoj izgradnji učestvovalo je 62.268 mladih. U tih 190 dan postavljeno je 88,5 kilometara traènica, plus 11,5 kilometara traènica staniènog kolosijeka. Uz Prugu je postavljeno 2.100 telefonskih stubova sa 14 hiljada kilograma telefonske žice. Uz Prugu je sagrađeno 177 zgrada, 22 mosta u dužini od 500 metara, 291 nasip, probijeni tuneli Majevice, u dužini od 394,74 metra i Drenik, 83 metra. Osim toga izgrađeno je 13 staniènih zgrada, 13 magacina, 31 stambena zgrada sa 64 stana, 96 ekonomskih zgrada, 29 skretniarskih kuæica, 34 bunara, zgrade sa radionicama ložionice i 10 pomoænih ložionica sa 4 vodostanice. Od 62.268 brigadira 9,46 posto ili njih 5.896 su bili nepismeni. Svi su naučili èitati i pisati, 22 omladinca su osposobljena za vozaèa buldoždera. Za struène minere osposobljeno je 440, za polagaèe kolosijeka 230, zidare 1.500, mehanièare i oficere 69, telefoniste 63 itd. Radilo se uz veliki elan i pjesmu. 26. juna završena je izgradnja mosta na dionici Brèko-Banoviæi. Tom prilikom održan je veliki miting sa kojeg je potekla inicijativa da se most zove Lièki most. Na stanici Brèko Novo izgrađen je veliki vodotoranj koji je dobio ime Toranj Niške brigade. Tunel Majevice probijen je 16. avgusta što je omogućilo da se Pruga završi 22 dana prije obećanog roka. A već 10. oktobra u 11 sati ORB Julijske Krajine postavlja traènice kroz tunel kojim odmah prolazi i prvi vlak. Josip Broz Tito 27. i 28. septembra posjeæuje brigadire na trasi i sa njima provodi i radi dva dana na Pruzi. Radno vrijeme na trasi propisano je da traje 6 sati. Ali niko nije mogao sprijeèiti brigadire da na trasi rade 8 ili 10 sati. Nije stoga ni èudo da je Udarnièku znaèku sa Pruge ponijelo 2.768 brigadira a njih 4.295 pohvaljeno. Izgradnja Pruge završena je 7. novembra 1946. godine. Prugom je krenuo prvi vlak natovaren ugljem iz Banoviæa. Cijelom trasom građani Banoviæa, Brèkog, Srebrenika... su pozdravljali prvu kompoziciju. Isto tako sveèani doèek je priređen i u Vinkovcima, Šidu, Rumi, Zemunu a u beogradsku stanicu vlak, kojeg je vozio brèanski mašinovođa Murat Āerimagiæ, ušao je u 17 sati. Na prvom vagonu je pisalo: "Iskopali smo i ugradili 1.361,650 kubnih metara zemlje i kamena." Izvor: dzematrahic.ba Piše: Atah Mahiæ Oslobođenje 13.2.2018.

#JosipBrozTito #Jugoslavija #Yugoslavia #SFRJ #antifaizam #antifascism